

'Banken hollen de economie uit'

Van onze verslaggever
Frank van Alphen

AMSTERDAM De financiële sector ondermijnt de echte economie. Daarom moeten banken stevig aan banden worden gelegd. Financiële innovaties hebben niets opgeleverd. Dit stelt de Amerikaanse hoogleraar Amar Bhidé, die gespecialiseerd is in de relatie tussen de banksector en de maatschappij.

Bhidé, die geboren is in India en onder meer les gaf aan de Colombia University, was onlangs in Nederland om te spreken over zijn nieuwe boek *A Call for Judgement*.

Volgens Bhidé zijn er twee soorten conclusies getrokken uit de financiële crisis. De Europese visie, die met name leeft in Frankrijk, is dat de crisis het definitieve bewijs is dat het kapitalistische systeem in de grond niet deugt. De Angelsaksische wereld stelt dat toezichthouders achterliepen bij de innovaties in de financiële sector.

Beide standpunten zijn volgens Bhidé niet juist. 'In de echte economie werkt het kapitalisme goed. Er is innovatie en de welvaart groeit.' De Angelsaksische kijk is veel te beperkt, meent de hoogleraar. 'De financiële sector heeft de echte economie ondermijnd. Bovendien blijkt keer op keer dat het financiële stelsel onstabiel is.'

De kern van het probleem is volgens Bhidé dat de financiële sector

Burgers uit Californië eisen van de banken de 17 miljard staatssteun terug die de Amerikaanse staat naar rato zou hebben afgedragen. Scherper toezicht op banken is niet de oplossing voor crises, zegt hoogleraar Bhidé. Foto AFP

een bedrijfstak is waar andere regels gelden dan in de reële economie. 'In de echte economie heb je veel spelers. Dat is een voorwaarde voor innovatie. Al die ondernemers bezitten kennis over lokale markten en kunnen inspelen op veranderingen. Ze bekijken vindingen van geval tot geval.'

De financiële sector is ver afgedre-

ven van dit ideaal. 'Die is juist sterk gecentraliseerd en werkt met standaarden en mechanische modellen die ze overal op toepassen. Ten slotte dragen banken de kosten niet als hun producten tot verliezen leiden', zegt Bhidé.

Wall Street is volgens Bhidé een doel op zichzelf geworden, terwijl er banken zijn om ondernemers met

goede ideeën van geld te voorzien. 'Wie een paar jaar geleden vroeg waarom de financiële sector zo belangrijk was, kreeg het volgende antwoord: er werken steeds meer mensen die steeds meer verdienen. Dat antwoord wordt nu niet meer geaccepteerd.'

De zakenbanken zijn steeds meer

gaan werken met modellen en hebben van geval tot geval beoordelen van krediet- en hypotheekaanvragen losgelaten. 'Het is goedkoper modellen te gebruiken en te vertrouwen op de ratings van kredietbeoordelaars. Dat heeft geleid tot al die pakketten met rommelhypotheeken en complexe afgeleide producten.'

De financiële sector is volgens Bhidé onder meer uit de bocht gevlogen door de fixatie op modellen. 'In de echte economie zijn relaties tussen marktpartijen van groot belang. Wie modellen hanteert, besteedt minder aandacht aan relaties met klanten. Een hypotheekaanvraag past wel of niet in het model. Een ander nadeel is dat bankiers dachten dat je risico's kon vangen in modellen.'

Bhidé is sceptisch over de huidige aanpak: strengere regels en meer toezichthouders. De hoogleraar pleit voor een radicalere oplossing. Hij wil terug naar de tijd in de VS dat er een scherp onderscheid werd gemaakt tussen eenvoudige spaar- en leenbanken en zakenbanken die geweldige risico's mogen nemen.

'De toezichthouders moeten zich concentreren op de banken waar consumenten hun spaargeld zetten. Die banken mogen alleen dingen doen die de toezichthouder begrijpt.'

Hans Hoogervorst, baas van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) die aanwezig was bij de lezing van Bhidé: 'Ik sta sympathiek tegenover die voorstellen, maar ik heb de indruk dat niemand ze wil overnemen.'